

Fővárosi Ítéltábla

11.Gf.40.111/2022/5.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Ódor Zoltán kamarai jogtanácsos (cím1) által képviselt felperes (cím2) felperesnek

a Pécsvárady Ügyvédi Iroda (1cím3., ügyintéző: dr. Pécsvárady Márk ügyvéd) által képviselt alperes (cím4.) alperes ellen gazdasági társaság vezető tisztségviselője felelősségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. február 18-án meghozott 15.G.41.317/2021/28. számú ítélete ellen a felperes által 29. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes 2021. augusztus 17-én indított keresetet az alperessel szemben, amelyben a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) bekezdés alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes mint a adós (a továbbiakban: adós) vezetője az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően a vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el, mert nem tett eleget a felszámoló részére történő iratanyag átadási kötelezettségének, továbbá elmulasztotta a beszámoló letétbehelyezési kötelezettségét is, amelynek következtében a hitelezők teljes mértékben történő kielégítése 2.400.286 forint összegben meghiúsulhat. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját az adós elleni végrehajtási eljárás megindításának időpontjában (2018. június 29.) jelölte meg. Előadta, hogy 2018. február 6. és 2021. február 2. közötti időszakra végrehajtott tényfeltáró ellenőrzésnél megállapították, hogy az adós összesen 4.643.000 forint forgalmi adót vont le,

amelyből az a következtetés vonható le, hogy bevétellel rendelkezett, de azt nem adta át a felszámolónak. Utalt arra is, hogy az alperes nem adta át a felszámolónak az adós tárgyi eszköz nyilvántartásában feltüntetett monitort sem.

[2] Az alperes az érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Elismerte, hogy az éves beszámoló letétbehelyezési kötelezettséget elmulasztotta, azonban vitatta, hogy olyan magatartást tanúsított, amellyel összefüggésben a hitelezők teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhatott. Állította, hogy a felperes az alperes felelősségére alapot szolgáltató magatartást nem jelölte meg, ezért a tényelőadása hiányos.

[3] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 forint perköltséget. A felperes illetékmentessége folytán le nem rótt 36.000 forint kereseti illetékről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Az ítélet indokolásában idézte a Cstv. 33/A. § (1), (3) és (5) bekezdést azzal, hogy az alperes felelőssége csak abban az esetben állapítható meg, ha a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésben meghatározott valamennyi tényállási elem fennáll. A felperes a felelősséget megalapozó hitelezői érdekeket sértő magatartásként azt jelölte meg, hogy az alperes a vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, mert nem tett eleget a felszámoló részére történő iratanyag átadási és az éves beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének. Az nem volt vitás, hogy a felperes hitelezőnek minősül, és az sem, hogy az alperes az adós önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselője volt. Az alperes azt sem vitatta, hogy az éves beszámolókat nem helyezte letétbe és elmulasztotta a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjában előírtakat. A felperes azonban az alperesnek a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó magatartását a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésben foglalt tényállási elemek megvalósulásával látta igazoltnak, és a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulatában előírt károkozó magatartást nem jelölte meg. Tényállítást sem tett a vagyonsökkenésen kívüli olyan más okra, amely az alperes felelősségét megalapozó magatartással összefügg és a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulását eredményezheti.

Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésben szabályozott mulasztások csupán a bizonyítási teher megfordulását eredményezik, amelyek nem azonosak a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésben írt törvényi tényállási elemekkel, és nem minősülnek az ott előírt kártérítési kötelelem keletkezésére alapot adó tényeknek. A Cstv. 33/A. § (5) bekezdés nem egy speciális felelősségi tényállás, hanem bizonyítási szabály, így ezeket a mulasztásokat nem lehet a hitelezők kielégítésének megghiúsulásához vezető, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésben leírt tényállási elemként értékelni. A Cstv. 33/A § (1) bekezdés alapján akkor lehet a vezető tisztségviselő felelősségét megállapítani, ha az ott meghatározottak szerint olyan magatartást tanúsít mellyel okozati összefüggésben a hitelezőket ért vagyoni hátrány következik be. Ezért a felperesnek azt az alperesi mulasztást vagy aktív magatartást kellett volna megjelölni, amely igazolja, hogy az alperes az ügyvezetési feladatát nem a hitelezők elsődlegessége alapján látta el, és ezzel okozati összefüggésben a hitelezők követelésének kielégítése megghiúsulhat. Ilyen károkozó magatartással jöhet létre az a kártérítési jogviszony, amely lehetőséget ad a felelősség megállapítására. A kereset ténybeli alapjaként megjelölt mulasztások nem jelentenek olyan károkozó magatartást, mely a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulásához vezet, és az adós felszámolása, valamint az adó megfizetésének elmulasztása sem keletkeztet önmagában kártérítési jogviszonyt az alperes és a hitelezők között. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a

továbbiakban: Pp.) 265. § szerinti bizonyítási szükséghelyzetre való hivatkozás sem pótolja a felperes tényállítási kötelezettségének teljesítését.

[4] A felperes az ítélet elleni fellebbezésében annak megváltoztatását és a kereset teljesítését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte.

A fellebbezés indokolásában idézte az Alaptörvény 28. cikkét és a Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdést, valamint az (5) bekezdés indokolását, a Cstv. 33/A. §-ához fűzött kommentárt, a Pécsi Ítéltábla és a Kúria eseti döntéseit és a Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának 2017. február 6-ai összefoglaló jelentését. Előadta, hogy az elsőfokú ítélet ezek egyikének sem felel meg. A felperesnek nem kell bizonyítani a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését, mert a Cstv. 33/A. § (5) bekezdés ez alól felmenti, és a Pp. 265. § (2)-(3) bekezdés alapján bizonyítási szükséghelyzetben van. Nem a felperesnek kell bizonyítani az alperesnek azt a magatartását, amellyel összefüggésben a hitelezői igények kielégítése megghiúsulhat, és nem megalapozott az sem, hogy az alperes konkrét károkozó magatartását illetően tényállítási kötelezettség terheli. Elegendő annak bizonyítása, hogy az alperes az éves beszámolót nem helyezte letétbe és elmulasztotta a Cstv. 31. §-ban írtak teljesítését. A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése nem csupán eljárásjogi szabály. Tévedett az elsőfokú bíróság, hogy ezek a mulasztások nem valósítják meg a követelés alapjául szolgáló károkozó magatartást. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem döntött a bizonyítási indítványairól, mellőzését a Pp. 346. § (5) bekezdésébe ütköző módon nem indokolta meg, és tévedett abban is, hogy a perben a kártérítési perek elbírálásának metodikáját alkalmazta.

[5] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Kiemelte, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdés nem vélelmet, hanem a bizonyítási kötelezettségre irányadó szabályt tartalmaz. Az alperesre terheli a bizonyítást, de csak akkor, ha a felperes igazolja a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt tényállási elemeket. Ez utóbbi esetben hárul az alperesre a Cstv. 33/A. § (4) bekezdésben írt kimentési okok bizonyítása. Mindezek miatt a felperesnek kell igazolni, hogy az alperes nem vette figyelembe a hitelezői érdekeket és emiatt vagyonsökkenés történt vagy a hitelezők követelésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat. A felperes nem jelölte meg a károkozó magatartást és az okozati összefüggést, az alperes ennek ellenére az érdemi védekezésében a kimentési okokat is bizonyította.

Az alperes pernyertessége esetére kérte, a másodfokú bíróság kötelezze a felperest, hogy a másodfokú perköltséget jogi képviselőjének számlájára fizesse meg.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése.

[7] A fellebbezés nem alapos.

[8] Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, és a jogszabályoknak megfelelő érdemi döntést hozott. A másodfokú bíróság az ítélet indokolásával is egyetértett, ezért azt a felperes fellebbezése folytán csupán az alábbiakkal egészíti ki.

[9] A Cstv. 33/A. § intézményes felelősségátvitelt tartalmazó, a gazdasági társaság szervezetére vonatkozó egyes felelősségi szabályokat áttörő, a hitelező és a vezető tisztségviselő közötti kártérítési kötelmet keletkeztető rendelkezés, amelynek érvényesítésénél a felperesnek a kérelem jogalapját és a keresettel érvényesített jogot, valamint az alapjául szolgáló tényeket a Cstv. 33/A. §-ban írt törvényi tényállási elemeknek megfelelően meg kell jelölni, és pontosan elő kell adni az ítéletben kért megállapítás tartalmát. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy a Cstv. 33/A. § két különböző ténybeli alapon ad lehetőséget a keresetindításra, amelyeknek a megállapítás tartalmától függő joghatásai eltérnek egymástól. A hitelező keresetet indíthat, ha az adós volt vezetője a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, de abban az esetben is, ha az adós volt vezetőjének ez a magatartása a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését más okból megghiúsította. Az említett törvényi tényállások alapjául szolgáló tények a vezető tisztségviselő magatartásához társuló eltérő okozatokban térnek el egymástól (a gazdálkodó szervezet vagyonának csökkenése, illetőleg a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulása), és ez az eltérés közvetlenül kihat a felelősség mértékére is. A fentiek miatt a keresetnek pontosan tartalmazni kell, hogy a felperes a vezető magatartásával összefüggésben bekövetkezett hátrányt az adós vagyonának csökkenésére, vagy a hitelezők követeléseinek megghiúsulására alapítja.

[10] A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben a hitelezők 2.400.286 forint összegű követelésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat, ezáltal kérelmét a Cstv. 33/A. § első mondatának második fordulatra alapította. A kereset ezért nem a vagyonsökkenés megállapítására irányult, amely az adós korábbi és a felszámolás elrendelésekor meglévő aktív vagyonának csökkenéséhez (illetőleg passzív vagyonának növekedéséhez) igazodik. A felperesnek a 4.643.000 forint forgalmi adó levonásából és a monitor átadásának hiányából eredő következtetése csak abban az esetben lett volna értékelhető, ha a feltételezett bevétel átadásának elmulasztása miatt a követelését az alperes magatartására visszavezethetően az adós vagyonsökkenésére alapítja.

[11] A bíróság a Pp. 342. § (1) bekezdése szerint a kereseti kérelemhez kötve van, így döntése nem terjedhet túl a felperes által érvényesített jog alapjául megjelölt tényeken, amelyhez a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés alkalmazása szempontjából elválaszthatatlanul hozzátartozik a vezető tisztségviselő magatartása miatt bekövetkező vagyoni hátrány alapjául szolgáló tények előadása is [Pp. 170. § (2) bekezdés a)-d) pont]. A felperes azonban a perfelvételt lezáró végzés meghozatala előtt csupán utalt arra, hogy vizsgálja a vagyonsökkenést, de a keresetet továbbra is a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésben írt tényállás második fordulatra alapította, így az elsőfokú bíróság is csak ezt bírálhatta el. Nem állapíthatott meg vagyonsökkenésben felmerült vagyoni hátrányt, mert a felperes a bíróság

döntésére irányuló megállapítás iránti keresetében [Pp. 170. § (2) bekezdés a) pont] ezt nem kérte. A kereset kifejezetten a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatan alapult, így az ítélet rendelkező része a Pp. 342. § (1) bekezdés szerint nem terjeszkedhetett túl annak tartalmán.

[12] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint a vezető felelősségét meghatározó törvényi tényállási elemek (a vezető tisztségviselő magatartásával okozati összefüggésben bekövetkezett különböző hátrányok) mint okozatok a hitelezői érdekek figyelmen kívül hagyását megvalósító vezetői magatartáshoz mint hátrányt keletkeztető okhoz társulnak. A Cstv. 27. § (1) bekezdése alapján a felszámolás elrendelésének ténybeli alapja az adós fizetéseképtelensége. Ennek következtében az adós a hitelezők lejárt követeléseit a felszámolás kezdetéig teljes egészében nem képes teljesíteni, amelyek már csak a felszámolási eljárásban érvényesíthetők. Az adós fizetéseképtelensége azonban nem szolgáltat ténybeli alapot a szervezetre irányadó általános rendelkezések szerint érvényesülő felelősségi szabályok áttöréséhez és ezáltal a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott igényérvényesítéshez, ezért az a tény, hogy az adós az adófizetési kötelezettségének a felszámolás elrendeléséig nem tett eleget, a felperes és az alperes között hoz létre kártérítési jogviszonyt. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felszámolás elrendelése és az adó megfizetésének elmulasztása önmagában nem keletkeztet kártérítési jogviszonyt az alperes és a hitelezők között.

[13] Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy a felperesnek a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében írt mulasztások megvalósulása esetén is elő kell adnia a kártérítési jogviszonyt keletkeztető és a törvényi tényállást megvalósító tényeket [Pp. 170. § (2) bekezdés c)-d) pont], így pontosan meg kell jelölnie azt az aktív, vagy mulasztásban megvalósuló passzív magatartást, amelyből levonható az a következtetés, hogy az alperes mint vezető tisztségviselő az érintett időszakban nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el a feladatait, és az alperesnek ennek tartalmától függően kell előterjesztenie az érdemi ellenkérelmét az alapjául szolgáló tények és bizonyítási eszközei megjelölésével. A felperes azonban az alperesnek a hitelezők követelésének megghiúsulását eredményező vezetői magatartását nem jelölte meg, míg a bíróság kizárólag a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett rendelhet el bizonyítást [Pp. 276.§ (1) bekezdés]. A Pp. 276. § (5) bekezdés szerint a bíróság a jogvita szempontjából szükségtelen bizonyítás elrendelését köteles mellőzni, ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a kereseti kérelem alapjául szolgáló tények megjelölésének hiányossága folytán a felperes bizonyítási indítványait nem teljesítette. A felperes alappal hivatkozott arra, hogy az ítélet ennek indokaira nem tért ki, ezért a határozat tartalma a Pp. 346. § (5) bekezdésének maradéktalanul nem felelt meg. Az indokolási kötelezettség elmulasztásában megnyilvánuló eljárási szabálysértés azonban nem hatott ki az ügy érdemi eldöntésére, így a Pp. 381. §-a értelmében az ítélet hatályon kívül helyezésére sem szolgáltat ténybeli alapot.

[14] A fellebbezésben előadottakkal szemben az elsőfokú ítélet azt is helyesen tartalmazta, hogy az éves beszámoló letétbehelyezési és közzétételi kötelezettség elmulasztásából, valamint a Cstv. 31. § (1) bekezdésben előírtak megszegéséből nem következik a hitelezői követelések kielégítésének az esetleges vagyonsökkenésen túlmutató okból történő megghiúsítása. A Cstv. 33/A. § (5) bekezdés a felekre háruló bizonyítási

kötelezettséget fordítja át az alperesek terhére, azonban a bizonyítási kötelezettségre irányadó szabály alapjául szolgáló tények megvalósulása csak a bizonyítástól, és nem a tényállítási kötelezettség teljesítésétől mentesíti a felperest. A fentiek figyelembevételével az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a kereset alapjául szolgáló tények tekintetében a felperesnek meg kellett volna jelölni az alperesek károkozó magatartását, és ezzel a magatartásával okozati összefüggésbe hozható, a vagyonsökkenésen túlmutató egyéb okot (más okot), amely miatt a hitelezői igények kielégítése megghiúsulhatott. A felperes azonban ennek megfelelő tényállítást nem adott elő, míg a bizonyítandó tények megjelölésének hiányában a Pp. 265. § szerint a bizonyítási szükséghelyzet feltételei sem állnak fenn.

[15] Mindezekre tekintettel a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés értelmében a felperest nem illeti meg a jogosultság az alperessel szemben az adós intézményi felelősségét áttörő kártérítési jogviszony alapjául szolgáló tények megállapítására, ezért az elsőfokú bíróság a jogszabályok megfelelő alkalmazásával, helyes indokokkal utasította el a felperes keresetét.

[16] A kifejtett indokokra tekintettel az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezésben előadott okok miatt nem jogszabálysértő, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdés értelmében – a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján visszaulva annak maradéktalanul helyes indokaira – helybenhagyta.

[17] A felperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért a másodfokú eljárással felmerült költségeit maga viseli, míg a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján köteles megtéríteni az alperes másodfokú eljárással felmerült költségeit. Az alperes a fellebbezésre előterjesztett észrevételéhez mellékelt költségjegyzékben 150.000 forint + áfa összegű együttes első- és másodfokú perköltséget számított fel, így a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésére is figyelemmel a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíj mértékét 50.000 forint + áfa összegben állapította meg.

[18] A perköltség a félnél a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült minden költség (Pp. 80. §). Ennek része a jogi képviselő megbízásával összefüggő szükséges kiadás is, amelyre a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján a pernyertes fél tarthat igényt. Az ügyvédi munkadíjként megállapított költség elszámolása nem a peres felek közötti jogvita, hanem a meghatalmazott jogi képviselő és a meghatalmazást adó fél közötti megbízási jogviszony hatálya alá tartozik, amelyről a bíróság – figyelemmel a Pp. 80. §-ára is – a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján nem rendelkezhet. Erre tekintettel nem teljesíthető az alperesnek az a kérelme, hogy felperest a jogi képviselő részére történő teljesítésre kötelezze. Annak azonban nincs akadálya, hogy az alperes a jogerős ítélet alapján a perköltség teljesítési helyeként jogi képviselőjének számláját jelölje meg.

[19] A felperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdés alapján az állam viseli.

Budapest, 2022. május 4.

dr. Volein Anna s.k.
Mária s.k.
a tanács elnöke

dr. Bleier Judit s.k.
előadó bíró

dr. Kovács
bíró

A kiadmány hitelül: